

Отже, Конвенція про права дитини закликає держави-учасниці забезпечити доступ до якісної освіти для всіх дітей без будь-якої форми дискримінації, забезпечуючи їхнє право на розвиток та самореалізацію.

У світлі цих міжнародних документів і конвенцій, право на освіту є фундаментальним правом людини, яке повинно бути забезпечене і захищене державами, що є їхніми учасниками. Це право є основою для створення справедливого, демократичного та розвиненого суспільства, в якому кожна людина має можливість розвивати свій потенціал і приносити користь суспільству[3, с.79].

Отже, право на освіту є одним із фундаментальних прав людини, закріплених у низці міжнародних документів. Воно базується на принципі рівних можливостей доступу до якісної освіти для кожної людини, незалежно від її раси, статі, віросповідання, соціального чи економічного статусу. Його захист та реалізація є важливим завданням для держав та міжнародної спільноти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конвенція про права дитини: прийнята і відкрита для підписання, ратифікації та приєднання резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 р. Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990. № 1. С. 205–222.
2. Загальна декларація прав людини // Міжнародні договори України. - К., 2019. С.565
3. Порівняльне дослідження міжнародних інструментів із прав людини та системи ООН: навч. посібник / Т. Цюкало та ін. Київ : ВАІТЕ, 2012. 392 с.
4. Тищенко О. В. Право на освіту в міжнародному та національному законодавстві України. Форум права. 2021. № 4. С. 783–787.
5. Солов'яненко Н. І. Право на освіту як елемент реалізації прав людини. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2015. № 13. Т. 2. С. 77–79.

УДК 347.451

Саванець Л. М.
*к.ю.н., доцент, доцент кафедри
міжнародного права
та міграційної політики,
Західноукраїнський національний
університет*

ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ДИРЕКТИВИ ЄС 2019/771 ПРО ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОГОВОРІВ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ У ЗАКОНОДАВСТВО ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ЄС

Нова Директива ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів, що закріплює якісно нові правила договірних відносин у сфері купівлі-продажу товарів з урахування процесів діджиталізації та моделі

циркулярної економіки, імplementована усіма державами-членами ЄС з використанням різних підходів. Частина країн, зокрема Латвія [1], Мальта, Республіка Кіпр, Чеська Республіка, Швеція, Словаччина, Ірландія [2, с.264], Фінляндія, Болгарія, Румунія, Люксембург [3, с.114], Іспанія [4, с.35], Італія [5, с.72], Угорщина [6, с.272], Польща [7, с.28-40], Словенія [8, с.211-212], Нідерланди, Португалія, Франція, Австрія, Бельгія імplementували положення Директиви лише до договорів купівлі-продажу товарів за участю споживача. Деякі із них, до прикладу Нідерланди, здійснили транспозицію *ad verbatim*, не використовуючи варіанти, запропоновані європейським законодавцем, щоб розширити чи обмежити сферу її застосування на користь споживача чи продавця [9]. Інші, як-от Португалія, розширили сферу застосування її положень також до договорів купівлі-продажу нерухомого майна, встановлення прямої відповідальності виробника товару або провайдера [10, с.31-32].

Решта держав-членів ЄС, зокрема Естонія, Литва [1], Німеччина, Хорватія, Данія, Греція змінили загальне зобов'язальне право та застосували нові положення до всіх договорів купівлі-продажу товарів, споживчих і комерційних.

Більшість цих держав-членів ЄС закріплює вузьке поняття споживача у власному національному законодавстві, обмежуючи захист лише щодо фізичних осіб. Однак у французькому тексті транспозиції реалізовується п.21 мотивів Директиви ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів з метою розширення сфери застосування її положень до непрофесіоналів, дефініція яких міститься у вступній статті французького Кодексу споживачів [11, с.266]. У Данії поняття споживача охоплює як юридичних, так і фізичних осіб, а також осіб, які укладають договори поза комерційним приміщенням [12, с.198].

Для порівняльного дослідження значний науковий інтерес складає підхід Австрії та Бельгії до імplementації Директиви ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів. Попередня Директива ЄС 1999/44/ЄС щодо певних аспектів договорів купівлі-продажу споживчих товарів та пов'язаних з цим гарантій була імplementована в Цивільний кодекс Австрії шляхом реформування загальних гарантійних положень. Концепція невідповідності товару, тягар доведення, відповідальність продавця у разі невідповідності товару та засоби правового захисту, термін позовної давності регулюються Цивільним кодексом Австрії. Закон про захист прав споживачів закріпив лише обов'язковість загальних гарантійних зобов'язань на користь споживача, а також деякі особливості, наприклад, неправильне встановлення товару чи вимоги щодо договірних гарантій. На противагу цьому, Директива ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів була імplementована в окремий Закон про гарантії споживачів, а положення австрійського Цивільного кодексу були частково змінені з метою усунення неузгодженостей із положеннями закону [13]. У Бельгії Директива ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів імplementована шляхом внесення змін до Цивільного та Господарського кодексів. Цивільний кодекс Бельгії, що закріплював загальні положення про договори купівлі-продажу, встановлював режим щодо прихованих дефектів і застосовувався до договорів, укладених між суб'єктами господарювання, був доповнений імplementованими положеннями Директиви стосовно споживчих договорів купівлі-продажу

товарів. Господарський кодекс, який імплементує більшість директив ЄС в сфері споживчих договорів містить положення про поставку товарів, перехід ризику за договорами купівлі-продажу товарів за участі споживача [14, с.162].

Більшість держав-членів ЄС, які застосували нові положення до споживчих договорів, утрималися від транспозиції норм Директиви ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів у Цивільні кодекси. Неінтегративний підхід обумовлений, з одного боку, особливим характером імплементованих норм, спрямованих на захист прав споживачів. Численні визначення та деталізовані положення зумовляють порушення стилю Цивільного кодексу. Окрім того, засада максимальної гармонізації ускладнює імплементування положень Директиви до Цивільного кодексу через відсутність гнучкості тексту. З метою недопущення відхилення від законодавства ЄС оптимальнішим варіантом є транспозиція Директиви до окремого закону. З іншого боку, динаміка цифрового світу вимагає постійної зміни правил, що регулюють договірні відносини, а директиви ЄС охоплюють лише окремі питання. Саме тому, національні законодавці не бажали йти на будь-які ризики, пов'язані з незрілістю цифрового договірного права [6, с.272].

Таким чином, держави-члени ЄС обрали різні методи транспозиції Директиви ЄС 2019/771 про окремі аспекти договорів купівлі-продажу товарів. Частина із них імплементувала нові правила лише до законодавства про договори купівлі-продажу товарів за участі споживачів, при тому з метою пришвидшення процесу транспозиції здійснили це майже *ad verbatim*. Інші розширили сферу застосування положень Директиви також до договорів, укладених між суб'єктами підприємницької діяльності та некомерційними юридичними особами, регулювання відносин, нею не охоплених, наприклад, до договорів купівлі-продажу нерухомого майна, встановлення прямої відповідальності виробника товару або провайдера. Більшість із цих держав-членів утрималися від інтеграції норм Директиви 2019/771 до Цивільного кодексу через специфіку положень, що підлягають транспонуванню, відсутність гнучкості Цивільного кодексу, небажання національного законодавця приймати будь-які ризики, що виникають через незрілість цифрового договірного права. Решта держав-членів ЄС змінили власне загальне зобов'язальне право та імплементували нові положення до всіх договорів купівлі-продажу товарів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Mantro V., Birstonas R., Karklins J., Kelli A., Kull I., Buka A., Barkane I., Davida Z. The implementation of the new consumer sales directives in the Baltic states: a step towards further harmonisation of consumer sales. URL: https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Konferences/2022/iscflul-8-2/iscflul.8.2.36.Mantrov_ea.pdf.
2. White F. Irish consumer law: evolution and Europeanisation, in: Cayetana Santaolalla Montoya (ed.), Consumer protection in the European Union: challenges and opportunities. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023. PP. 263-289.
3. Pflücke F. The Implementation of the EU Directives 2019/770 and 2019/771 in Luxembourg. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2022. Vol.11. No.3. PP. 114-116.
4. Amayuelas E. A. The Implementation of the EU Directives 2019/770 and

2019/771 in Spain. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2022. Vol.11. No.1. PP. 35-40.

5. Franceschi A. De. Italian consumer law after the transposition of Directives (EU) 2019/770 and 2019/771. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2022. Vol.11. No.2. PP. 72-76.

6. Szilágyi F. The Implementation of Directives 2019/770 and 2019/771 in Hungary. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2021. Vol.10. No.6. PP. 267-272.

7. Południak-Gierz K. Wpływ regulacji Dyrektyw 2019/770 oraz 2019/771 z zakresu rekojmii na poziom ochrony polskich konsumentów względem rozwiązań w tym zakresie obowiązujących w kodeksie cywilnym. Implementacja do polskiego porządku prawnego dyrektyw konsumenckich na przykładzie Dyrektyw 2019/770 i 2019/771. Warszawa: Prawo Prywatne, 2022. PP.28-40 https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2022/10/IWS_Poludniak-Gierz-K.-_Wplyw-regulacji-dyrektywy-2019.770-oraz-dyrektywy-2019.771-z-zakresu-rekojmii-na-poziom-ochrony-polskich-konsumentow.pdf.

8. Dudás A.I., Jokanović I.M. The hierarchy of consumer rights in the event of a lack of conformity of the goods in Slovenian, Croatian, and Serbian law. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu (Collection of papers of the Faculty of Law in Novi Sad)*. 2023. Vol. 1. PP. 209-234.

9. Loos M. Consumer sales and digital contracts in the Netherlands after transposition of the Directives on digital content and sale of goods. *Amsterdam Law School Research Paper*. 2022. No. 16. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4155453.

10. Carvalho J.M. The implementation of the EU Directives 2019/770 and 2019/771 in Portugal. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2022. Vol.1. No.1. PP. 31-35.

11. Senechal J. The implementation of the EU Directives 2019/770 and 2019/771 in France. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2021. Vol.10. No.6. PP. 266-267.

12. Sørensen M.J. The implementation of EU Directives 2019/770 and 2019/771 in Denmark. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2022. Vol.11. No.5. PP. 197-200.

13. Zöchling-Jud B. Digital consumer contract law and new technologies - implementation of the digital content Directive in Austria. *Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*. 2021. Vol.2. https://www.jipitec.eu/archive/issues/jipitec-12-2-2021/5300/zoechling-jud_pdf.pdf

14. Keirsbilck B., Terryn E. The Implementation of EU Directives 2019/770 and 2019/771 in Belgium. *Journal of European Consumer and Market Law*. 2022. Vol.11. No.4. PP. 162-168.